

ПІДТРИМКА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ З ЕВАКУАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ПРИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ ПРИРОДНОГО ТА ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ

Бірюков Д.С.

Національний інститут стратегічних досліджень, м. Київ

Тенденції до збільшення кількості та розмірів наслідків надзвичайних ситуацій (НС) природного та техногенного характеру за останні два десятиліття відмічаються в багатьох країнах світу. Не виключенням є й Україна, для якої характерним є високий антропогенний тиск на навколишнє природне середовище, наявність значної кількості потенційно небезпечних об'єктів, їхня близька розміщеність до населених пунктів та вкрай висока зношеність основних фондів. Тому для нашої держави все більш актуальним стає питання забезпечення безпеки населення в умовах НС та мінімізація можливих наслідків НС як природного, так і техногенного характеру.

Одним зі шляхів зменшення людських втрат при НС природного та техногенного характеру є евакуація населення із зон стихійного лиха та можливого впливу вражаючих факторів. Проведення евакуації населення в разі загрози або виникнення НС регулюється нормативними документами, що передбачають формування Плану евакуації та Плану приймання і розміщення евакуйованого населення, які серед іншого мають містити дані про: кількість населення, яке підлягає евакуації, за віковими категоріями; терміни відправлення евакуйованого населення у безпечні райони; маршрути руху транспортних засобів; кількість транспортних засобів кожного виду і термін їх подачі до пунктів посадки; кількість рейсів. Таким чином у двох зазначених планах мають бути визначені всі питання транспортування та виводу пішки населення із зони зараження.

В той же час мінливість стану навколишнього середовища під час та після НС може висунути вимоги до оперативного управління евакуацією в умовах, що динамічно змінюються. Заздалегідь передбачити всі можливі сценарії та зміну умов навколишнього середовища не передбачається за можливе. Окрім цього досвід реагування на НС та проведення евакуації населення з постраждалих внаслідок НС територій показує, що необхідно враховувати, зокрема, завантаженість доріг, вузькі ділянки та інтенсивність руху по окремих ділянках автодоріг, передбачати резервні маршрути та запаси ресурсів, враховувати роботу аварійно-рятувальних бригад та відновлення ділянок автошляхів.

В даній роботі нами розглядається комплекс взаємопов'язаних оптимізаційних задач евакуації населення при НС природного та техногенного характеру, що надають основу для розробки систем підтримки прийняття в умовах НС.